

Bernstein B.
484,41

Rother Hübl B.

Czernitzhübl
Sattelberg

Tschernitz

Obersdorf

Eisenberg

Ober-Georgenthal

Kern

Arboretum Jezeří

Měřítko: 1:28 800
Výškopis: Lehmannovy šrafy
Nadmořská výška kót: videňské sáhy
Aktualizováno: někdy v 19. století

Kontrola č. 8 – Rybníček v arboretu zámku Jezeří

Jezeřské arboretum, založené koncem 17. stol. na svazích Zámeckého vrchu se postupně rozšiřovalo až k okraji dnes již zaniklých Albrechtic. Většinu parku zničila v 80. letech minulého století těžba hnědouhelného velkolomu Československé armády.

Rozhodnutí rušící ochranu této lokality podmínilo ministerstvo kultury přesazením sto let starého, přes 19 metrů vysokého a 15 tun těžkého sekvojovce obrovského. Šlo o velmi riskantní počin, který do té doby nikdo ve světě úspěšně nezrealizoval. Akce začala na jaře 1986 přerušáním kořenového systému na čtvercovém půdorysu, následovalo několikaměsíční zavlažování. Tuto fázi přečkal sekvojovec téměř bez úhony, pouze mu opadaly nově vyrašené výhonky. Převoz do mosteckých Zahrazen byl naplánován na 11. březen 1987. Okopaný obal kořenů při teplotách hluboko pod nulou zmrzl na kámen, dva buldozery s ním hodně dlouho zápasily, než se jej podařilo podříznout. Mráz znesnadňoval vyjmutí stromu i snahu vyhrabat co nejvíce kořínků. Měkká kůra, velmi náchylná na poškození, zase komplikovala upnutí kmene na návěs. Aby trailer projel 518 centimetrů vysokým podjezdem v Dolním Jiřetíně, bylo nutno některé větve oříznout a svázat. Protože kořenový bal měl jinou váhu i rozměry, než se původně počítalo, připravenou jámu bylo třeba dosypat větším objemem hlíny a strom byl jen velmi mělce založen. Ještě další den jej přidržoval jeřáb, než byl konečně pevně ukotven. Samotné přesazení strom sice přežil ovšem s podlomeným zdravím. Jeho stav se neustále zhoršoval, až v polovině 90. let 20. století definitivně uschnul a musel být pokácen.

Další dva exempláře sekvojovce přesun z arboreta do Mostu přežily. Jeden zdobí areál 10. ZŠ, druhý Albrechtickou ulici. Úspěšně dopadlo i přemístění keřů na zámek Krásný Dvůr, kde na nádvoří přežívá jedna z Jezeřských magnolií, a u hájovny ve střední části zámeckého parku si můžete prohlédnout přes 300 let starý šeřík, který pochází ještě z dob před počátkem šlechtění planého šeříku v našich zemích.

Rovněž horní partie parku měly být v roce 1989 vytěženy, našťastí kampaň za záchranu areálu Jezeří tomu zabránila. Plocha ponechaná bez řádné péče však brzy zarostla náletem, a část původních dřevin odumřela. Přesto tam i dnes najdete impozantní lesní velikány.

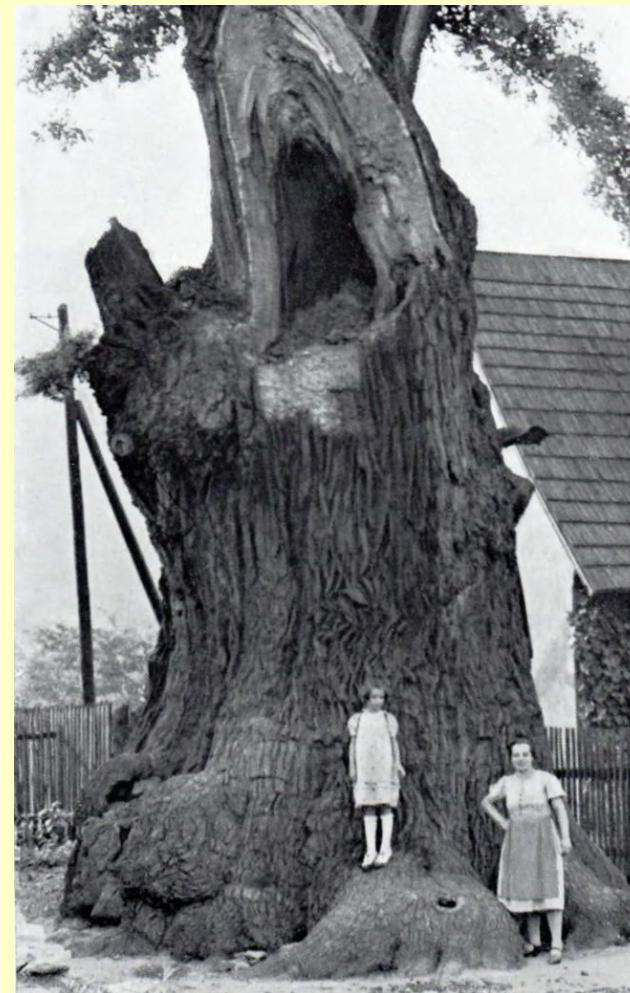

Mnohem smutnějšího konce se dočkal unikátní dub zimní, tzv. Albrechtický dědoušek. Patřil mezi pět posledních hraničních stromů, uváděných v zemských deskách, a proto nesměl být nikdy nikým poražen. Odhadovaný věk 800 až 1000 let z něj činil nejstarší strom na Mostecku, a v roce 1911 byl s obvodem kmene více než 12 metrů považován za nejmohutnější dub Čech i celé střední Evropy.

Přestože stál poblíže vchodu arboreta, a dokonce již mimo povolené dolovací pásmo, zkáza jej stejně neminula. Během srpna 1993 byl jeho korpus celkem třikrát záměrně podpálen, což jeho už tak chatrná tělesná schránka nepřežila.

17. srpna téhož roku musel být odstraněn, přičemž v krajině po něm nezbyly vůbec žádné stopy, šachetní buldozery totiž celý prostor důkladně zahrnuly zeminou.

Oficiálně se jako důvod jeho zániku uvádí zásah bleskem, ten by ovšem dřevěné torzo jen těžko zapálil opakovaně. Mnohem pravděpodobnější příčinou úhynu se tedy jeví cílené poškození stromu ze strany důlní společnosti, které památkově chráněný strom překážel v dalším rozšiřování těžby.

A jedna pozitivní zpráva nakonec: v rámci rekultivace byl v roce 2021 na Albrechtické výsypce vysazen nový sekvojovec. Roste na stejném místě, jako jeho uhynulý předchůdce a je kandidátem na kontrolní bod Sudetského Tojnárkova Bloudění 2121 :-).